

CAO-Golf maakt meer kapot dan je lief is!

De kansen en bedreigingen voor kwaliteit van greenkeeping

Greenkeeper 2007, nr. 1 publiceerde een overzicht van golfbaaninitiatieven en een forum over de groei van golf. Een logisch vervolg is een rondetafelgesprek over de groei van het greenkeepervak. Hoe kunnen we ook in de toekomst voldoende greenkeepers krijgen en de kwaliteit van greenkeeping op het nog steeds groeiende aantal Nederlandse golfbanen in stand houden? Een select gezelschap vakmensen boog zich over deze en andere vragen tijdens het forum op Golf- & Countryclub Edda Huzid.

Auteur: Hein van Iersel

Kwaliteit is een breed begrip en specifiek voor greenkeeping is het een begrip dat – dag in, dag uit – aan inhoud wint. Het vak van greenkeeper is de laatste jaren duidelijk complexer geworden. Er komen steeds taken bij die de hoofdgreenkeeper en zijn team mogen oplossen. Voorbeelden daarvan zijn Committed to Green, Arbo-regelingen en steeds meer bespeling op de Nederlandse banen. De druk op de (hoofd)greenkeepers neemt daarbij sterk toe. Eelke Scholte (controller/bedrijfsleider Edda Huzid): "Ik vaar blind op de mening van de hoofdgreenkeeper/manager groen, ofschoon ik mij wel zaken laat uitleggen. Ik hoop daarmee een goede gesprekspartner te zijn voor de hoofdgreenkeeper, maar uiteindelijk beslist hij en zijn team hoe zij de zaken oplossen in het veld." John van Hoesen (NGA Commissie Opleidingen) roemt de prettige managementstijl op Edda Huzid. Van Hoesen: "Op veel banen leven greenkeepers op een soort eiland. Ver verwijderd van de rest van het personeel zijn ze in hun eigen greenkeepersverblijf alleen met hun eigen werk bezig en niet met de rest van de baan." Op Edda Huzid wordt sinds het aantreden van een nieuw management gezocht naar manieren om green-

keepers, maar ook de rest van het personeel, zoveel mogelijk bij de organisatie te betrekken. Een voorbeeld is het organiseren van een enquête onder de greenkeepers bij de aanschaf van nieuwe maaiers. Dat zou moeten leiden tot meer betrokkenheid en daarmee een hogere kwaliteit. Van Hoesen: "Wij hebben een switch gemaakt van zaakgericht naar mensgericht en dat bevalt prima."

Boerenzonen

Veel forumdeelnemers reageren met lichte jaloezie op het verhaal van Edda Huzid, maar zien wel andere problemen. Een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst is de geringe aantrekkingskracht van groene beroepen en daarmee ook voor het vak van greenkeeper. Hans Schaap van AHA de Man: "Ik denk dat veel ouders het niet stimuleren dat hun kind een groene opleiding gaat volgen. In andere sectoren hoef je minder hard te werken en het salaris is wellicht beter." Van Hoesen herkent het geschetste beeld: "Gelukkig is het met mijn zoon anders. Hij ziet van mij en hier op de baan hoe het werk is. Daardoor ontwikkelt hij ambitie, maar in het algemeen is het lastig om jonge mensen warm te

krijgen voor een job in het groen." Gerard Schoenaker (IPC Groene Ruimte): "Toen ik nog bij de Lochemse zat, hadden wij wel eens geadverteerd in 'De Boerderij' om nieuwe greenkeepers te vinden. Op die advertenties kwamen nog wel boerenzonen met de juiste instelling af." Voor Alexander de Vries (De Leeuwenbergh) werkt dat niet meer. In het drukke westen zijn de boeren praktisch verdwenen en daarmee ook de boerenzonen. Alhoewel De Vries zelf nog niet zo oud is, ziet hij een nieuwe generatie jongeren opgroeien, die alles wil hebben zonder dat zij er veel voor hoeft te doen. Lutz Kressin (FNV Bondgenoten) vult aan: "Een deel van het probleem ligt bij de scholen. Huidige VMBO-leerlingen zijn een verloren generatie." Mark Timmerman (ProGrasS) komt dagelijks op golfbanen en ziet veel greenkeepers met het besproken probleem worstelen. Timmerman: "Ik hoor vaak dat sollicitanten afhaken omdat ze in het weekend moeten werken. Terwijl dat toch een gegeven is."

Waardering

Iedereen lijkt het er over eens dat de waardering voor handwerk redelijk laag is in Nederland.

Margo van den Oord
"We hebben de behoefte aan scholing van hoofdgreenkeepers opgepakt."

Kressin, Duitser van origine, heeft heel andere ervaringen opgedaan bij onze Oosterburen. Kressin: "Ik ben van opleiding timmerman en als ik niet door mijn rug zou zijn gegaan, was ik dat nog steeds. In Duitsland is de waardering voor ambachtelijk werk veel hoger." Wat betreft de waardering voor het werk van greenkeepers heerst er een consensus dat er binnen de golfclub en de -branche relatief veel waardering is. Maar buiten de golfbaan worden greenkeepers vaak nog als grasmaaiers beschouwd. Van Hoesen: "Een levensgroot manco in de waardering van greenkeeper vind ik het feit dat er totaal geen (hoofd)greenkeepers in de COGO commissie zitten. Dat is de instantie die bepaalt of een golfbaan in de juiste conditie is. De NGA komt

Alexander de Vries
"Ik denk dat wij als golfbranche in onze eigen vingers snijden."

vooral nog niet verder dan een afvaardiging in de commissie greenkeeping van de NGF. Dat zou uitgebreid moeten worden. Zou het niet mooi zijn bijvoorbeeld in de COGO stageplaatsen te creëren. Zo leert een aankomend greenkeeper alle aspecten van het spel en het groen. Als het al gaat om beoordeling van gras, wie kan dat dan beter uitleggen dan een vakbekwame (hoofd)greenkeeper. Met andere woorden, er moet iemand uit het vak in deze commissie." Kressin volgt met een plastische illustratie: "Tijdens de actie bij het Dutch Open van 2006 kregen de actievoerders heel veel sympathie van de echte golfers. Later op de dag – toen de sponsors kwamen – was die waardering en sympathie er niet." Scholte haakt daarop in: "Alle golfers hebben kinderen. Op hen moet je je richten. Via de ouders kun je jongeren enthousiasmeren voor het vak." De Vries gelooft daar niet in – "Dat is te simpel gesteld" – maar Schaap is het eens met Scholte: "De jongens met een agrarische achtergrond zijn gewend buiten te zijn en te werken. Zij hebben een mentaliteit die bij het vak past. Dat zijn de greenkeepers van de toekomst." De Vries: "Ik denk dat wij als golfbranche in onze eigen vingers snijden. De eisen aan de golfbanen en aan de greenkeepers worden hoger. De opties voor andere vakken worden interessanter en wat doen wij? Wij gaan bekijven op de arbeidsvoorwaarden. Het gevaar is dat we de getalenteerde mensen kwijtraken en de kneusjes overhouden. Je hebt toch echt toppers nodig om topkwaliteit neer te zetten. We hebben nu een CAO-Golf, ook bij ons op de baan. De verschillen met de CAO hoveniers zijn niet groot, maar toch creëert deze CAO bonje. Ik zie zelf dat mensen minder hard werken, omdat ze het idee hebben niet te worden gewaardeerd. We moeten mensen intrinsiek motiveren. Als mensen het idee hebben dat dat niet het geval is, verdwijnt de motivatie."

CAO

Nu het forum het onderwerp CAO aangekaart heeft, blijft de rol van de Nederlandse Greenkeepers Associatie (NGA) bij de totstandkoming van de collectieve arbeidsovereenkomst niet onbesproken. Schoenaker: "Op Edda Huzid hebben de leden van de NGA het bestuur gevraagd duidelijk partij te kiezen. Dat dit niet is gebeurd, is een gemiste kans." Bij meer forumdeelnemers lijkt het besef te heersen dat de CAO-Golf door greenkeepers beschouwd wordt als een symbool van een matige waardering. De Vries: "We hebben nu een CAO voor de golf-

branche, maar we moeten ons afvragen of het dat allemaal wel waard is geweest." Timmerman sluit zit daarbij aan: "De CAO golfbranche is een roadblock voor de ontwikkeling van greenkeeping. De waardering voor het vak moet veel groter worden. De CAO is daarbij een hindernis. Veel mensen beseffen niet dat het razendknap is wat wij in Nederland doen. Wij onderhouden met weinig mensen onze banen en het algemene kwaliteitsniveau is heel goed. Veel beter dan in de ons omringende landen." Margo van den Oord (HAS KennisTransfer) onderschrijft de mening van Timmerman en bekijkt het in een breder perspectief: "We hebben de laatste tien jaar enorm veel bereikt als het gaat om waardering voor het vak en kwaliteitsverbetering. De NGF en de NGA hebben ons dat bij de start van de opleidingen ook als doelstelling meegegeven. Als we er met z'n allen aan blijven werken en er ons vanuit de brancheverenigingen, vanuit de werkgevers en vanuit de opleidingen voor blijven inzetten, zal de kwaliteitsverbetering van het vak doorgaan."

Niels Dokkuma
"Punten verdienen door middel van bijscholing om gecertificeerd te blijven als hoofdgreenkeeper."

Opleiding

Een belangrijk aspect bij het verhogen van de kwaliteit van greenkeeping ligt bij de opleidingsinstituten. Opleiden is belangrijk, maar niet zaligmakend. Scholte: "Ik heb weinig aan iemand die zo uit de schoolbanken komt rollen." Van Hoesen vertelt over een sollicitatieprocedure voor een aantal nieuwe medewerkers op Edda Huzid. Van Hoesen: "Edda Huzid was op zoek naar een groot aantal nieuwe medewerkers op alle mogelijke gebieden. We hebben toen met bijna 30 briefschrijvers een tweedaags traject doorlopen.

Hans Schaap

"Weinig ouders stimuleren dat hun kind een groene opleiding gaat volgen."

Met het doel de mensen met de juiste instelling en hart voor de zaak te selecteren. Dat is belangrijker dan alleen diploma's. Greenkeeping leer je in de praktijk. Het diploma komt dan vanzelf. Sommige greenkeepers probeer ik extra te stimuleren een opleiding te volgen." Van den Oord sluit zich daarbij aan. Volgens haar gaat het om verworven competenties. Van den Oord: "In dat proces zijn de scholen een belangrijke schakel, niets meer en niets minder." Het blijkt echter een enorm probleem greenkeepers warm te krijgen voor (na)scholing. Van Hoesen weet daar als lid van de NGA opleidingscommissie over mee te praten. Door de jaren heen zijn er talloze initiatieven geweest die niet werden opgepikt door greenkeepers. Ook op NGA-contactdagen was het animo voor het sociale onderdeel vaak groter dan voor het educatieve gedeelte. Deelname aan de cursus 'verlenging spuitlicentie' is geen issue, vanwege het verplichtte karakter van deze cursus, maar voor het overige tonen greenkeepers weinig bereidheid tot bijscholing. Niels Dokkuma, student aan de HAS Den Bosch, memoreert aan de Amerikaanse situatie waar gewerkt wordt met certificeringen. Dokkuma: "Om ingeschreven te blijven als gecertificeerd Golf Course Superintendent moet je jaarlijks studiepunten verdienen. Zo houd je de kwaliteit van de mensen die werkzaam zijn in het vakgebied op een goed niveau en stel je zeker dat mensen zich blijven bijscholen."

(Na)scholing

(Na)scholing is belangrijk, maar wie is verantwoordelijk? Is dat de individuele green-

keeper of moet het initiatief bij de werkgever worden gelegd? Alle forumleden onderschrijven de mening dat een greenkeeper zelf een belang heeft, maar dat de werkgever (na)scholing moet stimuleren door het beschikbaar stellen van tijd en geld. De Vries: "Een bezoek aan een NGA contactdag zou mogelijk moeten zijn in de tijd van de baas, omdat de werkgever daar uiteindelijk ook de vruchten van plukt." Een interessante ontwikkeling die HAS Kennistransfer momenteel in heeft gezet, is een scholingstraject voor de hoofdgreenkeepers van de firma Heijmans Sport & Groen, dat aansluit bij hun werkzaamheden als Manager Groen. Van den Oord: "We merken dat er in de markt een duidelijke behoefte is aan zo'n opleiding. We bereiden nu voor het najaar een open inschrijving voor. Schoenakers: "Maar ik ben van mening dat bij alle initiatieven steeds weer hetzelfde clubje enthousiastelingen komt opdrijven. Er is weinig aanwas van nieuwe mensen." De Vries nuanceert: "Het aanbod op een NGA-dag moet wel interessant zijn. Ik blijf vaak thuis omdat het onderwerp niet boeiend genoeg is." Een ander probleem is de sterk stijging van opleiding- en bijscholkosten. Van Hoesen: "Als ik soms zie wat daarvoor gevraagd wordt... Je kunt op jaarbasis gauw 15.000 euro opnemen in je budget voor scholing. Dat is veel te duur en de aftrekmogelijkheden zijn beperkt." Volgens Van den Oord is het echter de moeite waard de subsidie- en aftrekmogelijkheden voor opleidingen nader in kaart te brengen.

Functie-inhoud

Een belangrijke uitdaging voor de toekomst is het nog steeds groeiende verschil tussen de functie-inhoud van greenkeepers en dan vooral van hoofdgreenkeepers. Of je nu zorgdraagt voor een negen holes verenigingsbaan of een 27 holes championship course, in beide gevallen staat er hoofdgreenkeeper op het visitekaartje. Terwijl er een groot verschil is in functie-inhoud. Ook de CAO voor de golfbranche worstelt met dat functievoorschil. In de CAO zijn slechts twee functies omschreven, terwijl er misschien wel zes zouden moeten zijn. Bedrijven zoals Heijmans Sport en Groen zijn overigens wel actief de functiebeschrijvingen van greenkeepers en hoofdgreenkeepers preciezer vast te leggen. Zij onderscheiden zes verschillende functies.

Buitenland

Niels Dokkuma kan uit eigen ervaring de Nederlandse en Schotse situaties vergelijken. Het belangrijkste onderscheid is het verschil in

cultuur. Dokkuma: "Golf in Schotland is net als voetbal in Nederland. Jongens en meisjes groeien ermee op en willen pro worden. Als dat niet lukt, worden ze greenkeeper. In Nederland is dat anders, bij ons snapt praktisch niemand wat een greenkeeper daadwerkelijk doet. In Schotland ligt dat anders. De hogere welvaart in Nederland speelt misschien wel mee, in Schotland is er meer werkloosheid."

Lutz Kressin

"Waardering voor ambachtelijk werk is laag."

Deelnemers Forum

Margo van den Oord	HAS Kennistransfer
Niels Dokkuma	Student HAS Den Bosch
Mark Timmerman	ProGrasS
Alexander de Vries	Golfbaan Leeuwenbergh
Hans Schaap	AHA de Man
Gerard Schoenaker	IPC Groene Ruimte
John van Hoesen	NGA Commissie Opleidingen
Lutz Kressin	FNV Bondgenoten
Eelke Scholte	Golf- & Countryclub Edda Huzid

Kwaliteit heeft veel aspecten en daarom is de samenstelling van de groep bewust breed gekozen. Een mengeling van greenkeepers -zowel veteranen als nieuwe instromers- studenten, opleidingsinstituten en de vakbond nam aan tafel plaats. Door agendaproblemen kon er jammer genoeg geen vertegenwoordiger van de Nederlandse Vereniging voor Golfaccommodaties aanwezig zijn.